

مجموعه مقالات

چهارمین سمینار سراسری پیش اشت روانی دانشجویان

۱۳۸۷ هـ مهرماه ۲۰۱۶

با همکاری :

- مراکز مشاوره دانشجویی دانشگاه های سراسر کشور
- سازمان نظام روان شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران
- انجمن ایرانی روان شناسی
- انجمن مشاوره ایران
- انجمن روانشناسی بالینی کودک و نوجوان

بررسی تأثیر رضامندی جنسی به عنوان یک مؤلفه اساسی در بهداشت روانی زنان دانشجو

دکتر حمید رضا آقامحمدیان^۱، سیده مریم بطحایی، اکرم سادات طلائی^۲

مقدمه

از دیرباز انسان در اندیشه‌ی بهداشت وسلامتی بوده است در ارتباط با مفهوم سلامت روانی دیدگاه‌ها و نظرات مختلفی مطرح و سلامت روان به گونه‌های متفاوتی تعریف شده است. برای مثال لاروس (۱۹۷۰) معتقد است بهداشت روان عبارت است از «استعداد روان برای هماهنگ، خوشایند و مؤثر بودن در موقعیت‌های دشوار و انعطاف‌پذیر بودن برای بازیابی تعادل و خود توانایی» سازمان جهانی بهداشت، سلامت روانی را به عنوان یکی از معیارهای لازم برای سلامت عمومی در نظر گرفته است (هارولد کایلان، ۱۳۷۹). بر این اساس رضامندی از زندگی بیانگر میزان ارضاء و تمایلات و نیازهای اساسی انسان می‌باشد و از این طریق است که مفهوم رضامندی با نیاز و سلامت روان مرتبط می‌گردد. در واقع انسان به عنوان پیچیده‌ترین و کاملترین موجود جهان آفرینش دارای نیازها و نیازگاه‌های متنوع بی‌پایانی است که اهداف و فعالیتهای او را تحت تأثیر قرار می‌دهند. رضامندی از زندگی را می‌توان به عنوان ارضاء نیازهای اساسی و تلقی مثبت و احساس خوشایند افراد نسبت به قلمروهای مختلف زندگی در نظر گرفت. در تحقیقاتی که سلامت روانی و رضامندی زناشویی مورد بررسی قرار گرفته است نتیجه این شد که بین رضایت از زندگی زناشویی و سلامت روانی رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد و فشارهای زناشویی با آسیب‌های روانی خصوصاً افسردگی، اختلالات اضطرابی و بیماری‌های جسمی مرتبط است (میلانی فر، ۱۳۷۰). در این راستا مهمترین عاملی که در سلامت زناشویی نقش دارد رضامندی جنسی می‌باشد که بینش صحیح نسبت به نکات جنسی بسیار لازم است و اگر در زندگی زناشویی ارضاء جنسی وجود نداشته باشد، عدم اغذای واقعی طرفین آنها را به تحقق زندگی زناشویی نمی‌کشاند و این عدم امکن است به کشندهای درونی و شاید به ارضاء خارج از زندگی زناشویی منجر شود. اکنون با عنایت به اهمیت مسئله سؤال اساسی این است که در زمان دانشجویی به سر می‌برند و همزمان مسؤولیت خانه و همسرداری را نیز به عهده دارند، آیا رضامندی جنسی می‌تواند در رضامندی زناشویی و به تبع آن در افزایش سطح بهداشت روانی آنان نقش عمده را ایفا کند؟

روش

پژوهش حاضر در زمرة‌ی پژوهش‌های همبستگی بوده است. جامعه‌ی تحقیق این پژوهش را گلیه‌ی زنان دانشجوی متأهل دانشگاه فردوسی تشکیل داده است. ابزار تحقیق در این پژوهش ۲ پرسش نامه‌ی رضامندی زناشویی و پرسش نامه‌ی رضامندی جنسی و تهییج‌پذیری بوده است. پرسش نامه‌ی رضامندی زناشویی حاوی ۴۶ سؤال و ۴ مقیاس جاذبه به تفاهمنگری و سرمایه‌گذاری است. پرسش نامه‌ی رضامندی و تهییج‌پذیری جنسی توسط لیندا برگ کراس (۱۹۹۷) ساخته شده است. این پرسش نامه از ۲ مقیاس رضایت جنسی و تهییج‌پذیری جنسی تشکیل شده است. مقیاس رضایت جنسی ۱۷ عبارت و مقیاس تهییج‌پذیری جنسی ۲۶ عبارت را در بر می‌گیرد و اعتبار پرسش نامه‌ی رضامندی جنسی ۷۷/۷۴ و اعتبار پرسش نامه‌ی تهییج‌پذیری جنسی ۸۸/۴۸ گزارش شده است. به منظور اعتباریابی پرسش نامه‌ها از روش آلفای کرونباخ با ملاک همسانی درونی استفاده شده است. همچنین برای بررسی داده‌های از روش آماری همبستگی آماری پیرسون و تحلیل واریانس یک طرفه استفاده شده است.

۱. دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه فردوسی مشهد

۲. کارشناس گروه روانشناسی دانشگاه فردوسی مشهد

یافته‌ها

نتایج نشان می‌دهد که دانشجویانی که تهییج‌پذیری جنسی با میانگین ۱۶۷/۵ داشته‌اند از رضامندی زناشویی (بالاترین میانگین ۱۷۰) به عنوان عامل اصلی در بهداشت روانی برخوردار بوده‌اند:

جدول ۱: رابطه‌ی تهییج‌پذیری جنسی با رضامندی زناشویی

p	t	df	میانگین رضامندی زناشویی	تعداد	گروه
.۰۰۰۱	-۳/۷۲	۴۹	۱۶۷/۵	۳۵	تهییج‌پذیری جنسی بالا
			۱۴۴	۳۲	تهییج‌پذیری جنسی پایین

جدول ۲: رابطه‌ی رضامندی زناشویی با رضامندی جنسی

p	t	df	میانگین رضامندی زناشویی	تعداد	گروه
.۰۰۰۱	-۵/۳۸	۶۱	۱۷۰	۳۱	رضامندی جنسی بالا
			۱۳۸	۳۳	رضامندی جنسی پایین

همچنین مشاهده شده با افزایش تهییج‌پذیری جنسی به میزان رضامندی جنسی با میانگین ۴۲ نیز افزوده شده. میزان جاذبه در زندگی زناشویی زنانی که تهییج‌پذیری جنسی بیشتری دارند زیادتر است:

جدول ۳: رابطه جاذبه در زندگی زناشویی و تهییج‌پذیری جنسی

p	t	df	میانگین نمره جاذبه	تعداد	گروه
.۰۰۰۱	-۲/۷	۵۲	۴۲	۳۵	تهییج جنسی بالا
			۳۵/۵	۳۲	تهییج جنسی پایین

با توجه به میانگین نمره‌ی جاذبه در دو گروه، مشخص می‌شود که بین میانگین‌های دو گروه از نظر آماری تفاوت معنی‌داری وجود دارد و میزان جاذبه در زندگی زناشویی گروهی که تهییج جنسی بیشتری دارند، زیادتر است و میزان تفاهم در زندگی زناشویی در زنانی که تهییج جنسی بیشتری دارند، زیادتر است:

جدول ۴: رابطه‌ی تفاهم در زندگی و تهییج‌پذیری جنسی

p	t	df	میانگین نمره تفاهم	تعداد	گروه
.۰۰۱	-۲/۶۶	۵۸	۴۰	۳۵	تهییج جنسی بالا
			۳۵	۳۲	تهییج جنسی پایین

همان طور که ملاحظه می‌شود بین میانگین نمره‌ی تفاهم در دو گروه مذکور، از نظر آماری تفاوت معنی‌داری وجود دارد؛ یعنی میزان تفاهم در زندگی زناشویی گروهی که تهییج جنسی بیشتری دارند، زیادتر است. و نوع نگرش در زندگی زناشویی در زنانی که تهییج جنسی بیشتری دارند یکسان‌تر است.

بین میانگین نمره‌ی نگرش در دو گروه مذکور از نظر آماری تفاوت معنی‌داری وجود دارد؛ یعنی نوع نگرش در گروهی که تهییج‌پذیری جنسی بیشتری دارند یکسان‌تر است.

جدول ۵: رابطه‌ی نگرش و تهییج پذیری جنسی

p	t	df	میانگین نمره نگرش	تعداد	گروه
0.1004	-2/99	51	41	25	تهییج جنسی بالا
			35	22	تهییج جنسی پایین

میزان سرمایه‌گذاری در زندگی زناشویی در زنانی که تهییج جنسی بیشتری دارند زیادتر است. همان طور که ملاحظه می‌شود بین میانگین نمره‌ی سرمایه‌گذاری در دو گروه مذکور از نظر آماری تفاوت معنی داری وجود دارد؛ یعنی میزان سرمایه‌گذاری در زندگی زناشویی در گروهی که تهییج جنسی بیشتری دارند زیادتر است.

جدول 6: رابطه میزان سرمایه‌گذاری با تهییج پذیری

p	t	df	میانگین نمره‌ی سرمایه‌گذاری	تعداد	گروه
0.0001	-3/8	58	41	25	تهییج جنسی بالا
			35	22	تهییج جنسی پایین

بحث و تفسیر

با توجه به نتایج به دست آمده، می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که هر چه رضامندی جنسی و مؤلفه‌های آن از شرایط مناسب‌تری برخوردار باشد، دانشجویان از وضعیت بهتر سلامت روان برخوردار خواهند بود. در واقع پاسخ دهنده مناسب که همراه با آموزش‌های عملی است، می‌تواند این نیاز بنیادی را هرچه سالمتر ارضاء نمود و آثار مثبتی را در خانواده و جامعه به جا گذارد. و همچنین زنانی که رضامندی جنسی بیشتری دارند، در زندگی زناشویی برای یکدیگر جاذبه‌ی زیادتری دارند و در ارتباطات زناشویی جاذبه‌ی عمدتاً به جاذبه‌ی بدنی و جنسی تقسیم شده است. با توجه به این نکته می‌توان گفت هر چه میزان جاذبه‌ی بدنی و جنسی زوجین برای یکدیگر بیشتر باشد، میزان رضامندی آنها از روابط جنسی‌شان بیشتر خواهد شد. همان‌طور که در مقدمه نیز ذکر شد، عوامل مختلفی در بهداشت روانی فرد تأثیرگذار هستند که یکی از مؤلفه‌های آن رضایت از زندگی زناشویی است و خود این رضایت‌مندی از چندین مؤلفه تحت تأثیر قرار می‌گیرد و همچنین در رابطه‌ی این مؤلفه‌ها با تهییج‌پذیری مانند جاذبه، تفاهم و نگرش سرمایه‌گذاری جنسی نتایج حاصل نشان داد که دانشجویانی که نمره‌ی رضامندی و تهییج‌پذیری جنسی آنها بالاتر بود، از میزان رضامندی زناشویی بالاتری برخوردار بوده‌اند و به تبع آن بر بهداشت روان آنها نیز تأثیر مثبت داشته است. در واقع با رضایت‌مندی از زندگی، افراد به سمت ارضاء سالم این میل در کانون خانواده تشویق می‌شوند که این عامل آثار مثبتی را در خانواده و جامعه به جا می‌گذارد.

منابع

- الیس، البرت و همکاران (۱۳۷۵). زوج درمانی، ترجمه‌ی سید امین یزدی و جواد صالحی فدردی، تهران، نشر میناچ.
- بک، آرون نی (۱۳۶۹). عشق هرگز کافی نیست، ترجمه‌ی مهدی قراچه داغی، تهران: انتشارات: پیوند.
- سادات، محمد علی (۱۳۷۵). راهنمای همسران جوان، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- شاملو، سعید (۱۳۵۲). بهداشت روان، تهران.
- صفوی، محمد علی (۱۳۷۱). زن و شوهر در رابطه با انتخاب همسر واژدواج، مشهد: انتشارات: شهید هاشمی نژاد.
- کاپلان، هارولد: ساروک، بنیامین (۱۳۷۹). خلاصه روانپژوهی، ترجمه‌ی پورافکاری، نصرت‌الله، جلد دوم، تهران انتشارات: شهر آب.
- میلانی‌فر، بهروز (۱۳۷۰). بهداشت روانی، تهران: نشر قومس